

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 129

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI CEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, petek 9. junija 1939

NAROCNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1—

William Strang potuje v Moskvo

Angleško-francoski odgovor Moskvi bo odposlan danes ali jutri — Obenem odpotuje v imenu angleške vlade v Moskvo ravnatelj zunanega ministrstva William Strang — V Moskvi nad imenovanjem Stranga niso navdušeni in bi raje sprejeli Halifaxa

LONDON, 9. junija. Med angleško in francosko vlado so se vršila zadnje dni živahna posvetovalna zaradi skupnega angleško-francoskega odgovora na rusko noto. Po dobavljenih informacijah bo angleško-francoski odgovor odposlan v Moskvo danes ali jutri. Obenem je bilo v Londonu sklenjeno, da odpotuje nemudoma v Moskvo ravnatelj zunanega ministrstva sir William Strang. Ni še znano, ali bo Strang sam odnesel angleško-francoski odgovor ruski vladi, ali pa bo odposlan še pred njegovim odhodom po diplomatski poti.

HALIFAXOVA IZJAVA

LONDON, 9. junija. Na interpelacijo laburističnega lorda Suella, ki je kritiziral počasnost pogajanj z Rusijo, se je razvila včeraj v poslanski zbornici živahna zunanepolitična debata, v katero je posegel tudi zunanji minister lord Halifax. Halifax je izjavil, da so po razgovorih, ki jih je imel s francoskim zunanjim ministrom Bonnetom in ruskim veleposlanikom Majskim, ta pogajanja na najboljši poti, da se ugodno zaključijo. Rešena so že vsa vprašanja, razen enega: garancij baltskim državam. Za trdno upa, da se bo našla tudi v tem vprašanju zadovoljna oblika, ki ne bo žalila občutljivosti baltskih držav, katere žele ohraniti striktno nevtralnost, bo pa obenem zadovoljila sovjetsko Rusijo. Nato je Halifax orisal v splošnem angleško zunanjo politiko in dejal, da ni res, da bi hotela Anglija odrediti Nemčijo od svetovne trgovine in ji onemogočiti razvoj. Anglija ni nasprotovala Nemčiji niti pri zasedbi Polonije, niti po priključitvi Avstrije in Sudetov, po zasedbi Češke je pa sprevidela, da politika popuščanja ne rodi zaželenih uspehov. Anglija je še vedno ideal sporazumevanja, toda izjaviti mora z vsem poudarkom, da so časi enostranskih aktov v škodo neodvisnosti za vselej minili. Anglija in Francija sta trdno odločeni, braniti sedanji evropski položaj z vsemi sredstvi, ki so jima na razpolago.

PRED STRANGOVIM ODHODOM.

LONDON, 9. junija. Včeraj se je vrnil iz Varšave ravnatelj zunanega ministrstva in izvedenec za vzhodnoevropska vprašanja mr. William Strang. Z zvezi z njegovim prihodom je bil nato dolg sestanek med lordom Halifaxom in Majskim. Stranga je sprejel takoj nato lord Halifax in mu sporočil, da je določen, da odpotuje v Moskvo. Odpotoval bo jutri, v soboto, ali najkasneje v nedeljo z letalom. Strang bo stopil po prihodu v Moskvo takoj v stik z veleposlanikom Seesdom in mu stal pri pogajanjih s sovjetsko vlado ob strani kot svetovalec. Angleški listi pozdravljajo odhod mr. Stranga v Moskvo, ker ni le najboljši poznavalec Rusije, ampak tudi najbolj priljubljeni diplomatski osebnosti. Strang je bil tisti, ki je spremljal sivoletno bleda angleškega zunanjega ministra Edena v Moskvo in posredoval tudi angleško-ruskim trgovinskim pogajanjem. Po včeršnjem razgovoru med Halifaxom in Majskim je zavladal v londonskih diplomatskih krogih optimizem. Najbolj skeptični med njimi pa mislijo, da pojde v primeru, da Strang ne bi uspel, v Moskvo vendarle še lord Halifax, kar pa je zaradi potrebe, da ostane v Londonu, malo neverjetno.

V MOSKVI NISO NAVDUŠENI.

VARŠAVA, 9. junija. Po informacijah iz Moskve tam niso navdušeni nad obvestilom, da pride v imenu angleške vlade tja mr. Strang. Strang je bil, pravilo

v Moskvi, eden izmed specialistov, ki so pripeljali v Pragi do katastrofe. (Mr. Strang je bil član Runcimanove delegacije. Op. ur.) V Moskvi bi raje sprejeli lorda Halifaxa. Ker Strang ne bo imel pooblastila za sklepanje na lastno odgovornost, so bodo pogajanja zopet po nepotrebnem zavlekla. To pa pomeni, da v Londonu še vedno ne poljumejo položaja, ki zahteva naglih odločitev.

STRUJA PROTI TROZVEZI

Kakor se nadalje izve, so v Kremlju sploh nezadovoljni z zavlačevanjem Anglije in med Stalinovimi svetovalci jih je nekaj, ki so sedaj sploh proti sklenitvi trozveze. Ti naglašajo, da Rusija od te zveze ne bo imela nobenih koristi, ker bi se je poslužili samo Anglija in Francija, da se rešita katastrofe, račun za to pa naj bi plačala Rusija. Ti svetovalci menijo, da bi bilo bolje, ako bi Rusija ostala ob strani in bi prihranila svoje sile za čas, ko bi se evropske države izprale v medsebojni vojni. Ako pa Stalin le vztraja pri sklenitvi pogodbe, predlaga take pogoje, da Rusija ne bo izigrana, kakor je bila l. 1918. po svetovni vojni, v kateri je doprinesla za rešitev zavezulikov največje žrtve.

Chamberlainov apel Nemčiji

ANGLIJA NE ŽELI NEMCIJO GOSPODARSKO UNIČITI IN JE VEDNO PRIPRAVLJENA SESTI Z NJO ZA ENO MI ZO TER SE Z NJO POGODITI.

LONDON, 9. junija. Ministrski predsednik Chamberlain je včeraj podal na naslov nemške javnosti zelo opazno izjavo. »Glavobolju obzrljeme, je dejal, »trditve, ki jih je izrekel državni kancelar Hitler v svojem kaselskem govoru, čes da Anglija želi Nemčijo gospodarsko uničiti. Nič ni bolj daleč od stvarnosti kakor to. Anglija je stlej kot prej pripravljena sestiti z Nemčijo za eno mizo in z njo v ozročno zaupnosti urediti medsebojne odnose. Anglija je Nemčiji vedno priznavala naravno gospodarsko ekspanzijo v vzhodni in jugovzhodni Evropi. Prav v istem smislu je govoril v zgornjem domu lord Halifax, ki je še dodal, da je prišel čas, ko je treba splošno nanovo urediti gospodarske odnose ne le z Nemčijo, ampak z vsemi evropskimi državami, in da je ni

bolj tragične zmote, kakor odrekati Angliji to namero. Vendar pa je Halifax še pripomnil, da so časi enostranskega spreminjanja usod narodov za vedno minili, ker bi vsak ta nadajinji korak naletel na splošen odpor Evrope. — Chamberlainovo izjavo smatrajo za tako važno, da jo bodo nocoj vse radiopostaje ponovile v nemščini. Današnja »Epoque« k tema dvema govorima pripominja, da ju je razumeti tako, da Anglija želi še enkrat poudariti dobro voljo, da pa istočasno na usta lorda Halifaxa izjavlja: Upoštevajte to dobro voljo, ako pa ne, vzemite na znanje, da smo pripravljeni postaviti se v bran z vsemi silami! Kdor pozna angleški način izražanja in angleškega duha, bo razumel obe izjavi samo v tem smislu.

Sprejem v Washingtonu

VCERAJ JE PRESTOLNICA ZEDINJENIH DRŽAV SEVERNE AMERIKE NAVDUŠENO SPREJELA ANGLEŠKEGA KRALJA IN KRALJICO.

WASHINGTON, 9. junija. Včeraj ob 17. uri je republikanski Washington sprejel angleško kraljevsko dvojico nad vse veličastno. Vsa prestolnica je bila okrašena z ameriški in angleškimi zastavami. Nad pol milijona ljudi je navdušeno pozdravljalo kralja Jurija VI. in kraljico Elizabeto. Na postji sta ju sprejela prezident Roosevelt in njegova žena ter jima predstavila člane celokupne vlade. S postaje se je razvil dolg sprevod avtomobilov ob spremstvu konjenice, tankov in topništva. Med sprevodom so letale

eskarilje največjih in najmodernejših bombnikov. Ob obeh straneh ulic razvrščene množice so vzklitale skupnim idealom obeh narodov, zavezništva v svetovni vojni itd. Tako se je spremenil sprejem v pravi tirni. Ko je prišel sprevod na Capitol, je bil gostoma predstavljen celokupni diplomatski zbor. Zvečer jima je priredila vlada banket, katerega se je udeležilo 100 najodličnejših osebosti iz političnega, diplomatskega in kulturnega sveta. Ves tisk brez izjeme navdušeno pozdravlja visoka gosta bratske vetešile.

Turška misija v Londonu

PRICETEK POSVETOVANJ ZA PODROBNO DOLČITEV VOJAŠKEGA SODELOVANJA MED TURCIJO IN ANGLIJO. — REPRESALJE NEMCIJE.

LONDON, 9. junija. Sem je prispela turška vojaška misija pod vodstvom generala Orbeja. Razpravljala bo z zastopniki angleške vojske o tesnem turško-angleškem sodelovanju v primeru vojne. Angleško-turški vojaški dogovor bo izdelan do vseh podrobnosti.

ANKARA, 9. junija. Iz protesta zaradi sklenitve turško-angleške pogodbe je Nemčija nenadoma ustavila vso dobavo vojnega materiala v Turčiji. V turških pri-

stanjih so včeraj prenehali z ukrcavanjem velikih količin kromove rude, namenjene v Nemčijo. Prav tako Turčija ne bo dobavila ostalih rudnin in žita, kar je že dogovorjeno.

BORZA. Curih, 9. junija. Devize: Beograd 10, Pariz 11,75, London 20,77, New York 44,37, Milan 23,32, Berlin 177,70, Praga 15,10, Sofija 5,40, Budimpešta 87, Bukarešta 3,25.

Zapiski

Thorvald Stauning

Te dni je bila med Nemčijo in kraljevino Dansko podpisana nenapadna pogodba, s katero se je Danska odločila za lastno nevtralnostno politiko. Danska, severna sosedica Nemčije, ki meri 42.931 kvadratnih kilometrov in ima 3.600.000 prebivalcev, je prejela skupaj z Norveško, Švedsko in Finsko nemško ponudbo za sklenitev nenapadnega pakta in se je, ločila. Pogodbo nenapadnega pakta je takoj po slovesnem nemško-danskem podpisu ratificiral tudi danski parlament.

V svetovni vojni je bila Danska nevtralna, mirovna konferenca ji je pa kljub temu dodelila na podlagi plebiscita severni del dotlej nemškega Šlezvika. Nemško-danska nenapadna pogodba je bila sklenjena pod vlado Thorvalda Stauninga. Stauning je bil rojen dne 26. oktobra leta 1873. v danskem glavnem mestu Kopenhavnu. L. 1910. je postal voditelj danske socialdemokratske stranke. Leta 1916. je bil prvič minister, l. 1924. prvič ministrski predsednik, kar je sedaj z obet.

Zenske in politika

Pri zadnjih romunskih volitvah je vsak volivec dobil listek s fotografijo kandidata. V Bukarešti je bil sicer izvoljen za poslanca zunanji minister Gafencu, dobil pa je manj glasov kot so pričakovali. Vzrok je bil ta, da so Bukareštanke, ki imajo v Romuniji volilno pravico, raje zadržale njegovo sliko, kakor pa da bi jo oddale v volilno skrinjico. Zunanji minister Gafencu je namreč nenavaden lep mož. Na isti način je dobil manjše število glasov delovni minister Ralea.

Adamov zločin

Aprilska številka nemškega mesečnika »Der Hammer« (Kladivo) je objavila članek, kjer prof. dr. Bettweiler izjavlja, da je prvi primer plemenskega madeža zagrešil »židovski Adam, ko je zapeljal arisko Evo«. Po njegovem zatrdilu je to ljudodelstvo pravi vzrok za izgon iz pozemskega raja...

Albanci v italijanski vojski

Dopisniku »Giornale d'Italia« je dejal poveljnik albanških čet, polkovnik Permeti, da so Albanci, vključeni v sestav italijanskih oddelkov, pokazali dobre vojaške sposobnosti in bojni duh.

Mladostni delavci v USA

Statistični podatki izkazujejo, da je v Zedinjenih državah še vedno 4,7 odst. otrok v starosti od 10 do 15 let zaposlenih pri najrazličnejših delih. Na jugu držav je ta odstotek dosegel celo število 10,81.

Kako je z Dobrudžo

Zadnje čase mnogo čujemo o Dobrudži. Ta pokrajina, naseljena v veliki večini po Bolgarin, je bila l. 1877. po Berlin-skem kongresu prisojena Bolgariji. Pridetek žita v Dobrudži predstavlja 16 odstotkov vse pšenice letine v Bolgariji, medtem ko Romuniji, kateri je Dobrudža danes vključena, ta žitni iznos ne pomeni niti 1 odst. njene celotne žetve. Bolgarija tedaj že iz gospodarskih razlogov, zakaj si želi južno Dobrudžo nazaj.

Maribor, 9. junija.

V nekem svojem govoru je dejal italijanski ministri predsednik Benito Mussolini, da se Italiji ne mudi in se lahko čaka na uresničanje svojih aspiracij nasproti Franciji, in v resnici so te aspiracije v zadnjih mesecih stopile precej v ozadje. Zasedli so jih dogodki okoli Češkoslovaške, Češke, Kladje, Albanijske in Gdanske. Toda prav te dni se zdi, da stopajo zopet v ospredje, ali da bodo vsaj stopile že v dogladni bodočnosti, in sicer predvsem kot italijanska reakcija nasproti angleško-francoskim prizadevanjem za izgradnjo tako imenovanega varnostnega sistema v Sredozemlju in na evropskem vzhodu. Vse kaže, da vzbujajo ta angleško-francoska prizadevanja v Rimu vedno večjo nejevoljo. Vesti, da je Mussolini zagrozil velkobritanskemu veleposlaniku v Rimu, siru Percyju Lorraínu z odpovedjo italijansko-angleškega sporazuma, ako London in Pariz ne opustita pogajanj s sovjetsko Rusijo in ne neta s politiko »obkroževanja«, potrjuje sedaj tudi že nemški listi. S to Mussolinijev gestu se pa čudovito ujema tudi najnovejša akcija Vatikanu, ki zasleduje isti cilj: preprečitev sporazuma s sovjetsko Rusijo, Goricke, da dela tu Vatikan roko v roki s Quirinatom, najbrže ne bodo brez podlage.

Istočasno se že čuti tudi nov italijanski pritisk direktno na Francijo. Znan italijanski uradni organ za zunanjo politiko, »Relazioni Internazionali«, je objavil prav te dni nad vse karakterističen članek, o katerem trdijo, da izvira direktno iz rimske vlade ali vsaj zunanjega ministrstva. V tem članku se očita Franciji in posredno tudi Angliji, da skuša ovirati naravni razvoj Italije in Nemčije. Tako politika pa vodi neposredno v vojno, in za Daladierjevo vlado je morda celo že prepozno, da bi to domela. Kajti Italija se sedaj ne more več zadovoljiti s »polovničnimi rezultati«. Gre za teritorialne zahteve. Ako v Parizu zares mislijo, da bo Italiji zadostovalo kakšno svobodno pristanišče (Džibuti) ali pa da bo sprejela kak nov statut (Tunizija), računajo s popolno krivimi postavkami in ne poznajo Mussolinijevga naroda ter njegove voje. Italijanskemu narodu je pojem »življenjskega prostora« identičen s pojmom ekspanzije, fašistično pojmovano pa pomeni ekspanzija »živeti in delati na suverenih italijanskih dehl.«

Čas drobnih koncesij je, pravi članek dalje, za vselej minil; sedaj gre le še za to, da se v višjem interesu evropskega mira priznajo Italiji brezpogojno vse njene zahteve. Italijanski narod je pripravljen, braniti samo tak mir, ki mu zagotavlja osvojitve življenjskega prostora. Ako bo Francija še dalje vztrajala na svojem nepopravljivem stališču, potem je konflikt neizogiben. Francija naj zato izpolni italijanske zahteve, ali pa bo italijanski narod k temu prisilil. Ako Francija misli, da bo rešila sebe in mir s tem, da se bo postavila v bran, ko bo Mussolini podrl jezove in dal svojim četam svobodno pot, se vdaja praznim iluzijam. Če si Francija zato hoče ohraniti ekspanzijo in mir, mora ta mir plačati, kakor je Italija v preteklosti Francozom plačevala svoj mir. Slepomišljenja je dovolj. — Italija je pripravljena in računa tudi s tem, da se bodo dogodki prehiteli. Daladier lahko sklene kolikor hoče vojaških zvez in da kolikor hoče garancije, veseleli ozi jih bosta stili.

Ta govor je še bolj razločen, kakor je bil v raznih dosedanjih člankih tega italijanskega uradnega organa in podira brezobzirno vse upe, da bi se mogel dobiti sporazum med Rimom in Parizom na podlagi neklih nebestvenih koncesij, ki jih Francija dala Italiji v Džibutiju, Tuniziji in Suez. Pove pa tudi: 1. da je Italija za mir samo ako se ji plača z izpolnitvijo njenih zahtev, in 2. da se tudi pred eventualno obrambno fronto ne bo ustavila. Ako se sedaj odločita London in Pariz za papeževsko iniciativo, opustita vojaško zvezo s sovjetsko Rusijo in pristane na novo, monarhsko podobno konferenco štirih velšil, ki kateri bi se eventualno pritegnila še Poljska, morata biti že vsaj pripravljeni ne le na moralne in politične, ampak tudi na teritorialne žrtve. Ako se pa za to iniciativo ne odločita in izvedeta svoj obrambni načrt do konca, potem bodo ostale italijanske zahteve nasproti Franciji in nemški na-

Gamelin vrhovni poveljnik

SLAVNOSTNA VEČERJA NA ČAST GENERALISIMU GAMELINU V LONDONU. DVE POMEMBNI NAPITNICI.

LONDON, 9. junija. Na čast generalisimu francoske vojske, generalu Gamelinu, je bila prirejena večeraj slavnostna večerja. Angleški vojni minister je v imenu vlade pozdravil goste in dejal, da prihaja iz dežele, kjer sniva mnogo najboljših angleških sinov svoj večni sen. Ob priliki zadnje parade se je odlični gost lahko prepričal, v kako veliko čast si štejejo angleški vojniki, defilirati pred njim. Angleška vojska se bo za čast, ki ji je bila izkazana z obiskom vrhovnega poveljnika francoske armade, izkazala hvaležno s tem, da bo tudi ona poslala svojega vrhovnega reprezentanta, lorda Gorta v Pariz ob priliki francoskega narodnega praznika 14. julija. Tako se bo svečano potrdilo prisrčno razmerje, ki vlada med obema armadama. »V stoletju, ki je bilo viteško, kakor je sedanje, je dejal angleški vojni minister, »so vaši predniki dejali našim: Gospodje Angleži,

streljajte prvi! — Danes pa vemo vsi, tako Angleži kakor Francozi, da bomo, ako bi nas v to prisilile razmere, streljali oboli ob enem!« Na te besede je vstal general Gamelin in se zanje prisrčno zahvalil. Hvaležen je za prijateljski način, kako ga ves čas Anglija sprejema: »Velicina armade obstaja v tem, da je v njej srečno združen duh slavne tradicije z novodobnimi pridobitvami. Oboje skupno je najuspešnejša odskočna deska za zalet iz slavne preteklosti v zmagovito bodočnost. Generalisim Gamelin je določen v primeru vojne za vrhovnega poveljnika vseh francosko-angleških bojnih sil na kopnem.

LONDON, 9. junija. Chamberlain je večeraj popoldne sprejel generala Gamelina. Razgovoru je prisostvoval tudi šef angleškega generalnega štaba, vikomt Gort.

Vojaška pogajanja s Španijo

VRSIJO SE ISTOČASNO V RIMU, KJER SE MUDI MINISTER SUNER IN V BERLINU, KJER SO NA OBISKU SPANSKI GENERALI.

RIM, 9. junija. Mussolini je večeraj sprejel španskega notranjega ministra Sunerja, s katerim je, kakor trdijo v poučenih diplomatskih krogih, že določil oblike vojaškega sodelovanja med Italijo in Španijo. Kakor se nadalje na poučenem mestu zatrjuje, bo v kratkem odpotoval v Madrid, odnosno Burgos italijanski zunanji minister grof Ciano. Istočasno, ko se

mudi v Rimu španski notranji minister Suner se mudi v Berlinu več španskih generalov pod vodstvom Queipa de Liana. Tudi namen tega obiska so pogajanja za pristop Španije k nemško-italijanski politični in vojaški zvezi. »Ouvre« piše k temu, da Italija ne bo zapustila Balearskih otokov.

Rusijan esmena Sredozemlje

NEMSKI VOJAKI V TRSTU IN BARIJU. ZANIMIV ČLANEK V ITALIJANSKEM TEDNIKU »GERARCHIA«.

ZAGREB, 9. junija. Današnji »Jutarnji list« poroča pod naslovom »Italija in Nemčija bosta Rusiji preprečili prihod na Sredozemlje« iz Londona: »Daily Herald« poroča: V italijanskih lukah v Trstu in Barju je bilo zadnje dni opaženih več čet nemških vojakov, ki so se nato vkrkali na italijanske transportne ladje. Sodi se, da so ti transporti odpotovali v alban-

ska pristanišča. Italijanski tednik »Gerarchia« ki je v zvezi z generalnim štabom, objavlja v zadnji številki članek, ves poln groženj na naslov »Sosedov Albanije«. V tem članku stoji dalje tudi doslovno: »Cilj bodočih italijanskih vojnih akcij bo Gali-polska ožina. Sen Rusije, da bi nekega dne mogla priti na Sredozemsko morje, se ne bo nikoli uresničila.«

Naša trgovinska pogajanja z Nemčijo

KÖLN, 9. junija. Trgovinska pogajanja med nemško in jugoslovansko delegacijo se tu nadaljujejo. Gre predvsem za določitev kurza za marke in dinarja, ki naj bi se povisal s sedanjih 13,80 na 14,50. Nemški listi pravijo, da je v tem že dosežen sporazum. Nadalje bo za Nemčijo rezerviran izvoz boksita, antimonu, kož in industrijskih olj. Nemčija naj dobi tudi koncesije za petrolejska vrtnja v Jugoslaviji. Razen tega pa se vrše pogajanja tudi zaradi ureditve trgovine med Jugoslavijo in Češko-moravskim protektoratom.

Napetost med Anglijo in Japonsko

SANGHAI, 9. junija. Ob smrti angleškega državljana mr. Trinkerja, ki je umrl v japonskem zaporu zaradi treh vbojiljev z bajoneto mv spodnji del telesa, je nastala velika napetost med Anglijo in Japonsko. Angleški generalni konzul je večeraj protestiral pri japonskem konzulu in zahteval nujne ukrepe zaradi japonske agitacije proti Angležem. Večeraj so poročali že o drugem angleškem državljani, ki je podlegel enakemu postopanju japonske policije.

CENZURNE ODREDBE V PALESTINI

JERUZALJEM, 9. junija. Oblastva so izdala stroge ukrepe proti tisku, ki piše hujskajoče. Vsak list, ki ne bo izšel vsaj dvajsetkrat na mesec, bo ustavljen, kar grozi listu velikega muftija. Prav tako je bilo agenciji DNB prepovedano delovanje za tri tedne.

sproti Poljski ter Angliji neustiljane, kar pa zopet pomeni, da bo ostal konflikt odprt, da sedanje na pol vojno stanje ne bo prenehalo in da bi ga mogel ta ali oni dogodek spremeniti v pravo vojno stanje.

Brezuspešna prizadevanja za dvig »Thetisa«

LONDON, 9. junija. Chamberlain je večeraj podal novo izjavo o težkočah pri dvigavanju podmornice »Thetisa«. Podmornica je že deloma pokrita z naplavinami, zato je precej težja. Poltisk, potegniti jo bliže k obali, se je ponesrečil. Morje je zelo nemirno, podmorski tokovi so tako močni, da izpodnašajo potapljačev noge. Vse tri jeklene vrvi so pri reševanju popokale, zato so morali dela za enkrat opustiti. Ladje so se vrnile v pristanišča. Ni pa resnična trditev, da bi se reševanje sploh opustilo. V lordski zbornici je enaka poročal lord Stanhope.

NOVI KITAJSKI USPEHI

CUNGKING, 9. junija. Kitajska agencija »Central News« javlja o velikem kitajskem predoru v pokrajini Šansi, v smeri proti reki Jangekiang. Kitajci so zasedli mesto Tungšan, 40 km vzhodno od Pekinga.

FRANCOSKO-TURSKA POGAJANJA

ANKARA, 9. junija. Večeraj je obiskal turškega zunanjega ministra Sarazoglu francoski poslanik, s katerim sta dokončno redigirala besedilo francosko-turške zveze.

IZ RUSKEGA ZUNANJEGA MINISTRSTVA

MOSKVA, 9. junija. Tass javlja, da je vrhovni svet ruskih komisarjev imenoval Kamazova in Lovozovskega za pomožna komisarja za zunanje zadeve.

Dunajska napoved. Večinoma jasno, temperatura hitro v porastu, krajevne nevihte niso izključene, zlasti v gorovju.

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno in toplo vreme. Temperatura se bo še dvignila. Obeta se izprememba vremena. — Večeraj najnižja temperatura 24,4, danes najnižja 9,3, opoldne 27,0. Danes je bil v Mariboru do slej najbolj vroč dan.

Domači zapiski

„Narod zahteva sporazum“

Predsednik vlade Cvetković je te dni obiskal Hrvatsko Primorje. Na Sušaku je sprejel novinarje in jim dejal: »Prilike se zboljšujejo. Nič več ni prejšnje zaostritve. Narod zahteva sporazum in mislim, da je glavna naloga vlade, da stori vse s svoje strani za popolno ureditev prilik. V tej smeri delam zvesto, vestno in iskreno.«

Pouk koroške zgodovine

Zadnji »Koroški Slovenec« piše: Neki slovenski šolarček nam je odstopil sledeči nemški sestavek o koroški zgodovini: »Wie Kärnten deutsch wurde (Kako je postala Koroška nemška). V. 6. stoletju so se vselili Slovenci v našo domovino. Roparski Avari so bili njihovi gospodarji. Kot pastirji so se selili s svojo živino od pašnika do pašnika. Avarski jarem jih je hudo pritiskal, in poklicali so Bavarce na pomoč. Bavarci so jih osvobodili in naselili so se raztreseno po vsej Koroški. Na severu in jugu dežele so stanovali Franki in Bavarci, a srednjo Koroško so poseleli večinoma Slovani. Slovani so prevzeli od Nemcev počasi nemško višjo kulturo, navade in jezik, in tako je postala Koroška polagoma nemška. V malem delu naše dežele je slovanstvo še zapustilo svoje sledove. Razen nekaj izdajalcev se pa vendar vsi priznavajo k nemščini. Severni deli je zmagal, to so pokazali zlasti »junaški koroški osvobodilni boji in najnovejši dogodki«.

Ponos naših muslimanov

V Sarajevu se že dalje časa mudi tuje filmsko podjetje, ki pripravlja film »Tisoč in ena noč«. Te dni so izpraznili trg pred Gazi Husrevbegovo džamijo. Ljudje so stali ob strani in opazovali operaterje, ki so smelali dejanje, kako je ugled musliman takoj po molitvi v džamiji udri v bližnjo zlatarnico in ukradel prstan. Trgovci, prav tako oblečeni v staro muslimansko obleko, je tekel z nožem v roki za tatoma, da bi ga ubili. Prizor je muslimane tako razburil, da so predrl policijski kordon in so stražniki komaj preprečili, da niso razbili filmske aparature. Muslimani ne dovolijo, da bi se tako žalili njih verski čut in poštenje. Zdej ne vedo, kako bi sceno nadaljevali... (Hrvatski listi.)

Družina, vir narodnega jezika

Človek se lahko nauči še toliko jezikov, neposredno doživlja in čuti samo z ono govorico, ki si jo je prisvojil v nežni mladosti, ko se je učil izgovarjati prve besede. Te prve besede mu navadno polaga na jezik mati, zato je dobesedno to materin jezik. To svojevrstno prvinško doživetje se na novo obnavlja in vzbuja tudi v odraslem človeku vselej, kadar s svojo miselnostjo stopa pred javnost. Narodni jezik je duhovno telesno javljanje naroda samega. Z rojstvom in umiranjem narodne govorice je vedno na novo začeto učenje in umiranje naroda samega. Materin jezik je največje izraz narodnega življenja. Čim več svobode vzamemo narodu, tem bolj čuti potrebo, dihati vase osvežujočega duha materinega jezika, da se okrepi ob njem v času, ko mu ostale narodne sile zaradi sovražnega ozračja pešajo. Zato je za življenje odločilnega pomena, da otrok že v domači hiši dobi smisel in ljubezen do materinega jezika. Družina je vir narodnega jezika. (Dr. A. Trstenjak v »Roditeljskem listu«)

Kmetijski problem Jugoslavije

V Jugoslaviji živi blizu 12 milijonov ljudi neposredno od poljedelstva. Dohodki 95 odst. prebivalstva so vezani na izkupiček poljedelstva. Prav toliko odstotkov naših kmetijskih družin poseduje le 40 odst. plodne zemlje, dočim je 5 odst. prebivalcev v posesti okrog 51 odst. plodne zemlje! V Jugoslaviji živi na 100 ha uporabljive in koristne zemlje po 120 oseb, v Romuniji znaša to število 87, na Madžarskem 72, v bivši Avstriji 64, v Nemčiji 52. Na člena kmetijske družine ne odpade v Jugoslaviji niti 1 ha plodne, uporabljive zemlje. Zato je pri nas okrog 200.000 poljedelskih delavcev brez koščka lastne zemlje... (»Nova Pravda«.)

Pismo uredniku

Gospod urednik! — Okrog vprašanja pedagoške šole v Ljubljani se je razvila polemika, ki pa vprašanja ni razčistila, marveč je pokazala stanje stvari v takšni luči kot da profesorji, meštanskošolski in ljudskošolski učitelji hote odjedajo kruh drug drugemu, da se torej borijo med seboj za materialne dobrine. Ali, kdor pozna zadevo pogloblje, ve, da ni tako; že leta in leta se namreč profesorje in učiteljske organizacije skupno borijo za skupne interese. Seveda pa je služba takšen, da posamezniki ne morejo ali pa ne morejo videti potrebe skupnega nastopanja in so pri tem težakom delovanju povsem desinteresirani, ali pa mu celo nasprotujejo iz egoističnih odn. iz strankarsko političnih razlogov.

Razumljivo je, da brezposelnega profesorjskega kandidata še ni moglo zaježiti v svoj tok terensko delo in je zaradi tega lahko njegovo gledanje dokaj enostransko. Zato se je moglo zgoditi, da je podpisnik članka Japxy pokazal na svoje brezposelnosti tovariše kot na ljudi, ki jih bolj in bolj zajema »grozotni komunizem«, katerega legio je v brezposelnosti. In radi te strahotne nevarnosti naj bi bili kandidati čimprej nastavljeni, kajti potem se ni treba več bati, da bi jih »oskrbljene s kruhom« opazila ta ideologija.

Ne zaradi tega, da ne bo zapadal raznim ideologijam, temveč radi tega, da se bo mogel vključiti v družbeno delovanje kot koristen in enakovreden član, mora dobiti brezposeln profesor službo! Družba mu mora dati delo, saj se je zanj pripravil in je pripravljen dati vse svoje zmožnosti ter sile! S tega vidika gledano vprašanje se nam razčisti tako, da pridemo do sledečega zaključka: Družba, v našem primeru država, mora uređiti razmere v takšni meri, da se bo v njih mogel preživljati vsak intelektualca, ki želi delati. Posebno bi moralo biti dovolj možnosti za nastavljanje profesorjev in učiteljev pri nas, kjer prosvetno prilike naravnost kriče za povečanjem kadra vzgojiteljev. Te potrebe pa gredo v tisoče!

Ta osnovna zahteva pa je ena izmed mnogih, ob katerih vznikne sama od sebe mudnost skupnega nastopanja brezposelnih in zaposlenih profesorjev ter učiteljev. V okviru svojih organizacij in z njihovo pomočjo se morajo boriti vsi pošteno misleči za pravice vseh in torej tudi za svoje. Brezposeln profesor, so prav tako kot zaposleni dolžni prinesiti k tej aktivnosti svoj delež. Mlačnost in strahopetnost, porajajoči se ob bojazni, da se s tem sodelovanjem zmanjša možnost sprejema v službo, nista na mestu in sta krivični z ozirom na tiste ljudi, ki se neustrašeno borijo kljub vsem zaprekam.

Prav tako pa je poverjen zgrešena in krivična v napačno smer zaletavajoča se aktivnost, s katero streljajo ljudje mimo svojega smotila, pa obenem izpodkopavajo tla naporom mnogih solidnih delavcev. V našem slučaju je šla ta napačna smer aktivnosti proti pedagoški šoli, ki pa je za enkrat itak še v obliki. Toda brez ozira na to, je takšno početje skrajno reakcionarno. Ne nazaj, marveč naprej, takšna je pot razvoja. Zato: čemu ukinkati že obstoječi šoli, priboriti z velikim trudom? In zakaj se ne bi uredili ključ po enakih pravicah z ustanovitvijo pedag. šole v Ljubljani, ki je prav tako potrebna kot v Zagrebu in Beogradu.

Jeremiada o hiperprodukciji je efektna samo za najvneže. Vsak razsoden človek ve, da pomenijo ukinkanja pedagoških in drugih šol ter podobni ukrepi samo mašenje vrzeli, kar pa je le začasna gema. Z nevezdravnim razvojem potrebe namreč rastejo. Tem potrebam, ki so splošno narodne in človeške, pa je treba zadostiti s pametno gospodarsko in prosvetno politiko. V slučaju, če ni videti njenih sadov, je pač treba zbrati vse pozitivne sile in se boriti združeno v organizacijah za upravičene zahteve, osnovane na razmerah in potrebah! — Sprejmite ... duš.

o. Dragica Stosić rodila iz Kostajnice, ki je stanovala v Beogradu. Ulica Milosa Velikega, naj takoj javi svoj naslov Izseljeniškem komisariatu v Zagrebu. Palmatičeva ulica 59-1, ker ji morajo sporočiti neko vest iz Amerike.

Novice

70 let narodnega in stanovskega dela

K jutrišnji jubilejni proslavi Slovenskega učiteljskega društva v Ptuj

Najstarejše slovensko učiteljsko društvo v Ptuj proslavi v soboto, 10. junija, 70-letnico svojega važnega mejnika, ki za slovenski učiteljski stan pomeni začetek prebujanja stanovske zavesti. V starodavnem Ptuj je pred 70 leti stopila peščica zavednih učiteljev v krog in si ustanovila prvo slovensko društvo, katerega namen jim je razen stanovskih zadev bil še vzporedno tudi odpor proti tujemu val, ki je takrat trdo pritiskal na slovenski živelj. Ta iniciativa je nato potegnila za seboj učiteljsko širok slovenske zemlje in tako kmalu postala vzpodbuda in temelj za tisto organizacijo, ki se je učiteljsko še danes tako tesno oklepa po vseh okrajih naše države kot temeljito izvedene stanovske organizacije, ki je v naraščajočih borbah vzdržala v odločni samozavesti in notranji neodvisnosti vse do danes, ko hoče le na stanovski črti vzdržati za svojo stvar in v službi

navješlega in najširšega: naroda in države. Te važne 70-letnice se učit. društvo dobro zaveda, z njim pa nič manj vsa druga društva širom Slovenije, ki bodo 10. junija prihitela na slavnostno zborovanje, ki bo v obmejnem Ptuju dobilo značaj zborovanja vseh obmejnih društev, značaj učiteljskega tabora z zgodovinsko, stanovsko in narodnostno manifestacijo.

Zamisljena je ta proslava tako, da bo po pohodu sto in sto učiteljev skozi mesto slavnostno zborovanje v mestnem gledališču, popoldne pa skupen izlet v Do bravo. Zbrali se bomo na postajališču pri vaku, ki iz Maribora privozi ob 7. In počakali onega, ki iz Ormoža privozi ob pol 8. Ravno tako naj pridejo sem tisti, ki se z avtobusi pripeljejo, da se nato za godbo vsi zvrstimo v povorki skozi mesto. Umetnost bi bilo, da za to priliko vza-

mete s seboj zastave, ravno tako pa apeliramo na vse zavedne Ptujčane, da jih izobesijo v čim večjem številu. Zeleni in dobrodošli pa so ravno tako vsa društva, ki čutijo z nami in ki hočejo s svojo navzočnostjo poudariti tudi narodnostni značaj 70-letnice najstarejšega slov. učit. društva, kar posebno v tem času razen svojih stanovskih zadev hočemo. Pri-družite se nam v čim večjem številu, posebno pa ti, mladina, ki smo te in te ho-mo vedno vzgajali v narodni zavesti! Tudi ti prinesi s seboj zastave! Vi, tovarišice in tovariši, pa se ta dan z nami po-svetite naši proslavi, da bomo vsi kot eden občutili vezi, ki so in morajo biti med nami vsaj tako pogumne in trdne, kakor so bile pred 70 leti med tisto pe-ščico, iz katere je vzklil prepoved na-šega stanu.

Pripravljalni odbor.

NOVICE IZ LASKEGA

K objavljeni novice v našem listu „O zanimivi poroki v Laškem“ smo naprošeni, da objavimo k dotični novice, da se imenuje gđ. Herta Luckmannova in ne Greta Luckmannova ter da je bila krščena samo žena Hinka Brečka in ne Blaškovičeva mati. — V ponedeljek, 5. t. m., je bila v Laškem poroka g. Hinka Brečka, industrialca v Laškem z njegovo doseženo ženo po katoliškem obredu. Do sedaj sta bila poročena po židovskem obredu. Pred poroko je bila Brečkova krščena, ker je iz židovske prestopila v katoliško vero. — Prodana je bila te dni vila „Carola“. Kupil jo je majar v pok. g. Hellebrandt iz Celja za 106.000 din.

TRI TISOČAKE POGOLTNIL.

Te dni se je pripetil v Sremski Mitrovici neverjeten primer obistnosti. Trgo-vec s svojimi iz Sašincev je napravil dobro kupčijo. Zato je povabil mnogo prijateljev v gostilno. Sredi pijačevanja je potegnil trgovcev šest bankovcev po 500 din iz žepa ter jih pred vsemi pogoltnil. Nato je objesil največ čigamskih golvcev, da so mu igrali, ko je piljan odšel skozi vas.

PO PORODU DVOJČKOV ZNORELA.

V vasi Tugonica blizu Varaždina je rodila kmetica Marica Prišić dvojčke, hčerko in sina. Novorojenčka sta zdrava in čila. Mlada mati, ki je bil to njen prvi porod, je zaradi silnih bolečin znorela. Prepeljali so jo v umobolnico.

o. Nesreča pri spravljivanju lesa. Z rize je padel v Lobjni pri Rušah 23-letni de-lavec Ignaz Preložnik ter se močno po-skodoval, da se je moral zateči po po-moč v mariborsko bolnišnico.

o. 20.000 din za poplavljenec v Stružah je daroval ban dr. Natlačan, ko si je ogledal škodo naraslega vodovja.

o. Iz poštno službe. Za poštno promet-nike so postavljeni Marija Kincel pri Sv. Juriju ob I. železnici, Milena Železnik v Končah, Terezijska Tomančič v Mežici in Franjo Vršec v Podčetrtku.

o. Planinska kočja zgorela. Neznani po-žigalec je zažgal planinsko kočjo pod Storžičem. Poslopje je do tal zgorelo in je škoda precejšnja.

o. Slovenjgorski otroci na počitnicah v Prevolu. Dobrotljivost številnih indus-trijalcev in trgovcev bo omogočila letova-nje 50 revnim otrokom iz Slovenskih gor-ic in Kranja v počitniški koloniji v Pre-volu.

o. Deset let že nosi žebelj v trebuhu. V mariborsko bolnišnico je prišel 25-letni privatni uradnik Ludvik Indeksa iz Smol-nika pri Rušah, ker mu je začel nagajati žebelj, ki ga je po nesreči pojedel pred desetimi leti.

o. Pragerska postaja zopet živahna. Kakor vsako leto, tako je tudi letos postaja Pragersko zelo živahna. Peron je pri vsakem vlaku poln polnikov. Opaža se, da je izhod postaje Prager-sko zelo neroden. Potniki gredo ven drugi po karte in tako potem nastane gneča, da mnogokateri potnik ostane na Pragerskem, njegova prtljaga pa se pelje naprej. Zato bi bilo zelo po-trebno, če bi bila vsaj dva izhoda, ker je Pragersko precej velika postaja.

o. V Murski Soboti je imenovan sodni official Bogdan Lendovešek za namestni-ka državnega tožila.

o. Igra „Slehenik“ na Zgornji Pol-skavi. Prosvetno društvo je uprizorilo v sredo in četrtek igro „Slehenik“. Prireditelj je bila obkraj zelo dobro obiskana, pa tudi potek igre je bil dober.

Celje

c. Telovska procesija v opatijski cerkvi se je izvršila zelo slovesno. Vodil jo je ob veliki asistenci opat g. Peter Jurak. Udeležili so se procesije zastopniki vojaških in civilnih oblasti, društva, gas. čete, vojaštvo, šol. mladina in mnogo občinstva. Pri slovesni maši in blagoslovih je vojaštvo oddalo častne salve. V procesiji sta igrali vojaška in železničarska godba.

c. Mestni kopališč ob Savinji, žen-sko in moško, sta od večraj odprti.

c. Umrla je v celjski bolnišnici 37 letna Marija Zupančeva, žena progov-nega čuvaja z Zidanega mosta.

c. Olimpijski dan v Celju. Jugoslo-vanski olimpijski odbor je določil 18. junij za Olimpijski dan v Celju. Ta dan naj bi se propagirala olimpijska misel in obenem naj bi se zbirala sred-stva, s katerimi se podpirajo naši vsa-kokratni sportni in telovadni tekmo-valci na Olimpiadi. Tudi celjski klubi in telovadne organizacije so se odzva-li povabilu JOO za sodelovanje.

c. Zaninjava nogometna tekna bo v nedeljo, 11. t. m., v Celju med člani sodniških zborov LNP iz Maribora in Celja.

c. Gradbeno gibanje v našem mestu je letos prav klavno. Razen stanovanj-ske hiše, ki jo na Krekovi cesti gra-di Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani, ni opaziti živahnega de-lovanja v tej stroki. V mestu razen omenjene stavbe vse počiva, gradi se samo par majhnih hišic na periferiji. Pomanjkanje manjših zdravih stano-vanj je v našem mestu še vedno zelo občutno.

c. Posledice dolgotrajnega deževja in hladnega vremena se kažejo v Celju in okolici posebno na sadnem drevju. Vsi led hladnega vremena, ki je vladalo skozi ves mesec maj, močno odpada s kve in vse kaže, da bo pridelek za polovico manjši, kakor je bilo pričakovati.

c. Pouk na drž. realni gimnaziji v Celju je bil zaključen v torek, 6. t. m. V sredo dopoldne se je dijaštvo v raz-ređih razglasilo učni uspeh.

c. Kopalna sezona. Komaj smo do-bili lepe sončne dneve, že je zavladalo živahno vrvenje ob nekdanji naši bistri, sedaj pa precej umazani Savinji. Po-sebno večerjajni lepi sončni praznik so mnogi izrabili za kopanje in son-čenje.

c. Novo cestno zvezo gradi mestna občina iz Zagrada proti vasi Osenca. Dela se vršijo z brezposelnimi.

c. Na drž. realni gimnaziji s klasič-nimi vzporednicami v Celju se bo vršil sprejemni izpit 24. in 26. junija. Za-radil evidence se naj po možnosti zga-

Ljubljanski velesejem

od 3. — 12. VI. 1939

(45. razstavna pri-reditev).

300 razstavilavcev iz 12 držav.

Najraznovrstnejše blago.

Posebne razstave:

Pohištvo - Avtomobili - Narodne vezenje

Polovična vozina na železnici. Pri po-stajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—.

Zrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog din 100.000.—.

sijo 24. junija učenci(nke), ki se name-ravajo jeseni vpisati v 1. razr. klasič-ne gimnazije, 26. junija pa učenci(nke) realnogimnazijskih razredov. Prošnje za sprejemni izpit (kolek 10 dinarjev) s krstnim listom in izpričevalom o do-rvršeni ljudski šoli kot priloga ma je treba predložiti ravnateljstvu najpo-nejše do 23. junija. Sprejemni izpit morajo delati za redno šolanje samo letniki 1926, 1927, 1928 in 1929.

Ptuj

p. Popravljalni izpiti. V sredo so bili na gimnaziji popravljalni izpiti osmega in četrtega razreda. Napravili so izpit vsi. Maturanti, ki jih je zad-nje dni redko videti, se očividno mar-ljivo pripravljajo za vel. preizkušnjo.

p. Ptujčani ob Dravi. Včeraj po-poldne je bila po mestu povorka pod-mladkarjev JS. Vsi so imeli zastavice in so veselo vzklikali kraju in domo-vini. Na spodnji strani parka so vp-jaki postavili veliki oder, kjer so pod-mladkarji in meščani imeli veliko je-dransko slavo.

»Oprostite mi, prosim! Mislim sem uauarec, da je vionilic«

Maribor

Tragična smrt mlade mlekarice

Danes okoli četrta na 9. se je zgodila na ulstu Kolodvorske ulice in Aleksandrove ceste avtomobilska nesreča, ki je zahtevala življenje 17-letnega dekleta. Naš poročevalec, ki je bil takoj po smrtni nesreči na lcu mesta, je ugotovil naslednje podrobnosti:

Iz Kolodvorske ulice se je peljala na Aleksandrovo cesto proti mestu 17-letna Marija Verzelova, rojenka pri posestniku Veingerlu v Pesnici. Kolo je imela obloženo z mlečnimi kantami. Vozila je namreč vsak dan mleko v mesto. Pred palačo Ljudske samopomoči je stal šentlenarški avtobus, ki je zakrival razgled na Kolodvorsko ulico. Iz kosaške strani je zmerom pripeljal 8-tonski tovorni av-

tomobil trdke Benko. Pred Kolodvorsko ulico je stal stražnik Josip Bregant, ki je videl prihajajoči tovorni avtomobil, katerega je upravljal šofer Avgust Trstenjak. Zato je dal kolearski Verzelovi znamenje, naj se ustavi. Mladenka stražničkovega opozorila ni vzela na znanje. Zato je z vso silo zavozila v prednje kolo Benkovega avtomobila. Kolearska je padla pod zadnja kolesa, ki so ji zdrobila kolo, zlomila roke in noge ter zmčkala glavo, tako da je bila nesrečnica na mestu mrtva. Avtomobil se je takoj po nesreči ustavil. Na kraj nesreče je prišla policijska komisija, ki je ugotovila, da je kolearska sama kriva svoje smrti.

Iz vernikov udeležili tudi mnogi mariborski odličniki. Mariborska promenada je bila večer razkošna revija letnih toalet, saj je ženski svet hotel nadoknaditi to, kar je zamudil za časa birme, ko je bilo tako slabo vreme.

M. Sokol Maribor-matica. Vse članstvo se po sklepu uprave udeleži v nedeljo sokolskih svečanosti v Slovenjgradu.

Posli na spomladanskem vselejmu v Ljubljani se prav ugodno razvijajo. Zaključke delajo vse panoge industrije in obrta. Opaža se, da je konkurenca med posameznimi tovarnami čedalje ostrejša, kar se pozna pri cenah. Razstavljenih je cela vrsta izdelkov, ki so za naše kraje novost in za marsikatero stroko nujno potrebni. S prihrankom na delovnem času in trudu se nabava kaj kmalu izplača. Tako n. pr. prenosni stroj za glajenje, čiščenje in zobčanje plošev za furnir in stroj za vezavo z zobci v vseh mogočih oblikah, mesarski in pekovski stroji. Novi izdelki na polju elektrotehnike, vozil, gradnje cest, poljedelstva itd. V ponedeljek, 12. junija, bo Ljubljanski vselejem zaključen. Našim bralcem priporočamo, da v prihodnjih dneh pohitijo v Ljubljano na vselejem; na železnici imajo brezplačen povratek.

Ob priliki Putnikovega potovanja skozi Italijo od 15. do 25. junija se bodo udeleženci ukrcali 22. junija v Napulju na veliko preokooceansko ladjo "Vulkanio", ki se vrača iz Njujorka z obiskovalci svetovne razstave. Na tej ladji bodo nadaljevali svoje potovanje. Prijave za to potovanje sprejemajo biletarnice "Putnika" do 7. junija; cena celotnega potnega aranžmana znaša 2.640 din. Potuje se s kolektivnim in osebnim potnim listom.

Sokolsko društvo Maribor III priredi v soboto, dne 10. junija, ob 20. uri družabni večer v belih dvoranah Sokolskega doma, kamor vabi vse članstvo. Zdravo!

Pogibite s priljavami za izlete "Putnika" z ugodnimi avtokarti: 11. junija: Okoli Pohorja din 65.—. 18. junija: Murska Sobota din 50.—. 18. do 19. junija: Mariazell din 200.—. 20. junija: Graz din 100.—.

Tombola Sokoja Maribor II Pobrežje bo v nedeljo, 25. junija na letnem teledvišču ob vsakem vremenu.

Nabiralni dan za zaključek Protituberkuloznega tedna. Ob priliki zaključka letošnjega Protituberkuloznega tedna bo jutri, v soboto, 10. t. m., nabiralni dan v korist organizirane borbe proti tuberkulozi. Pričakovati je, da se bo naše prebivalstvo tudi tokrat rade volje odzvalo klicu trpečih bratov in sester. Mišni lastniki in stanovanjski najemniki se opozarjajo na to, da se bele zastavice z dvojnimi rdečimi križem še dobe pri vratu OUDZ v Marijini ulici 13. Ob koncu Protituberkuloznega tedna naj ne bo v Mariboru hiše oz. trgovine, stanovanja itd., ki ne bi bilo okrašeno s tem simbolom protituberkulozne gibanja!

Okazijski briljanti pri M. Ilgerjev sin. draguljar, Gosposka 15. Prodaja tudi na obroke brez povišanja cene.

Nočna lekarniška služba: (od 3. do vključno 9. t. m.) Lekarna pri Zamoru, Gosposka ulica 12. tel. 28-12; Lekarna pri Angelu varuhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

Kino

Grajski kino. Danes zadnjič »Polarna lača«. Sonja Henie. Od sobote dalje »Zeleni car«.

Kino Esplanade. »Raspoutine«, grandiozni francoski film največjega formata s Harry Baur-om in Marcel Chantal.

Kino Union. Danes v petek zadnjič »Ugrabitelj zlata«, film divjega zapada. Buck Jones in Cecilia Parker.

Zvočni kino Pobrežje, 10. in 11. junija »Dama v sivem«, napet kriminalni film (Seriok Holmes).

Radio

Sobota, 10. junija

Ljubljana: 12. Plošče; 12.45 Napovedi in poročila; 17. Otroška ura; 18. RO igra za delopust; 20.30 Slovenske humoristi; 22.15 Vedri proram RO. — Beograd: 17.20 Vokalni koncert; 19.05 Koncert malih harmonikarjev; 21.10 Koncert Zinke Kunčeve. — Sofija: 18. Narodna glasba; 20. Koncert RO, nato lahka in plesna glasba. — Dunaj: 20. R. Straussa opera »Dan miru«. — Milano: 21. Opera. — Varšava: 21. Opera »Neprijatelj glasbe«. — Berlin: 20.15 Koncert RO. — London National: 20. Program in Musikhalla. — Pariz PTT: 19.45 »Zene Pariza«.

Resne pritožbe iz Vetrinske ulice

Stanovalci in Vetrinski ulici, ki so stalni opazovalci živahnega prometa v tej ulici, se čudijo, da se do danes še ni zgodilo več nesreč, ker so dnevno trestu, ki so se zdi, sedaj in sedaj bo karambol. Pa se vprašamo, ali je sploh potrebno, da se mora vršiti vse promet ravno preko Grajskega trga in Vetrinske ulice in to v takem neredu? Ne samo, da množica pešcev nima svojega reda pri hoji, ampak tava na levo in desno preko ulice po svoje, množica kolearsjev divja povprek, kakor bi bila na dirki, zabavni in težki avtomobili pa vozijo tudi z brzino 50–60 km, vmes pa še težke tovorne vprege ter drugi ročni vozčki. Ali je sploh dopustno, da kolearsji, kakor tudi avtomobilski vozniki s tako brzino, da je ob nekaterih dnevih vse v prahu, da ob deževju se cestna brozga meče na pasante in na hiše celo do prvega nadstropja? Ali se morajo kolearsji in avtomobilski, kakor tudi težko naloženi vozovi, ki pridejo iz smeri Aleksandrova cesta, od Melja in kolodvorja ter so namenjeni preko Glavnega trga na most tdi, voziti ravno preko Grajskega trga in Vetrinske ulice? Ali ni za to primernejša Sodna ali Kopalska ulica, skozi Ulico Kneza Kocija? Sicer je bil svoječasno, ko je niti ni bil tako velik promet, po Vetrinski ulici prepovedan prevoz za tovorne avtomobile, kar še sedaj pričla labia na vogalu hiše Zdrženja trgovcev. Pri sedanjem potrojenem prometu pa se na to ne ozira več. Zato želimo, da mest-

na policija sporazumno z mestno občino uredi to zadevo, da se izognemo raznim nepotrebnim nesrečam, pa tudi neznoznemu prahu in brozgi.

* OPOZORILO POLICIJE GLEDE KARAMBOLOV.

Predstojništvo mestne policije opozarja vse vozače motornih vozil na sledeče: Karambol v torek popoldne v Vetrinski ulici je zgoverni priča, da v mnogih primerih zakrivajo karambole vozači sami, ker se ne ravnaajo po obstoječih cestno-policijskih predpisih. Karambol v Vetrinski ulici bi izostal, če bi vozači upoštevali že iz leta 1933. obstoječe prepoved predstojništva mestne policije glede vožnje po Vetrinski ulici v smeri od Glavnega trga in od Jurčeve ulice proti Grajskemu trgu. Že takrat je bila Vetrinska ulica določena samo za vožnjo v smeri od Grajskega trga proti Glavnemu trgu. Ker je Gosposka ulica za vsak promet prepovedana, tedaj je tudi odvoz iz Jurčeve ulice v smeri proti Grajskemu trgu prepovedan in prav tako tudi odvoz iz te ulice v Gosposko. Iz Jurčeve ulice je dovoljen odvoz samo desno proti Glavnemu trgu. Predstojništvo mestne policije je zaprosilo mestno poglavarstvo, da pri ustju Vetrinske in Jurčeve ulice namesti potrebne mednarodne prometne znake glede smeri vožnje. Vsi vozači se opozarjajo, da bodo kršilci te naredbje najstrože kaznovani.

Planinski praznik na Kozjaku

Prisrčen planinski ljudski praznik je bil včeraj na Telovo pri Sv. Jerneju na Kozjaku, ki je mariborske izletnike združil z domačini in je v vsakem pogledu odlično uspel. Do 40 planincev s pevci Jadranasi se je od postaje Vučenica—Muta mimo Sv. Primoža povzpelo do najvišje župnije v lavantinski škofiji, kjer so jih pričakali veseli farani s svojim župnikom g. Zmrzljakom. Udeležili so se ne samo maše, ampak tudi idilične Telove procesije, ki je bila doživljaje zase. Peli so Jadranasi, ki so bili tudi pogoščeni od župnika in cerv. ključarja. Po vseh cerkvenih opravilih pa se je razvila

pristna ljudska domača veselica pod starodavno lipo v najboljšem razpoloženju. Možje, matere, fantje, dekleta, vsi so prišli. Navdušeno so jim spregovorili dr. Bergeč, dr. Tomišek, Kralj in Zoržut. Pevci so peli, harmonika je udarjala in na 1044 m visoki planoti so Mariborčani z Jernežani zaplesali kolopoles. Kuharica Marica je pekla na ražnju. Vsi so bili deležni teh dobrot. Deča je bila obdarovana, za kar hvala predvsem g. Strašniku. Jernežani so se zahvaljevali za ta izlet in so prosili, da jih obiščejo še na Jernejev god v avgustu.

PEVCI »DRAVE« NA MEJI.

V četrtek so »Dravaši« obiskali Jarnejo, kjer so popoldne, menjaje se z nastopi Hartmanovih mariborskih harmonikarjev, odpeli vrsto umetniških in narodnih pesmi. Domačini, ki so se zlasti po večernih zbrali v večjem številu, so z zanimanjem sledili sporedu. Dravaši bodo obiskali pri jubilejni proslavi tamšnjega bevskega društva.

m. Borza dela v Mariboru potrebuje 50 moških in 50 ženskih delavnic moči (poljski delavci) za sezonsko delo v Franciji. Interesenti naj se javijo v ponedeljek 12. t. m. ob 8. uri zjutraj v uradu Borze dela, kjer bodo dobili podrobne informacije glede dela in plače ter delovnega časa.

m. Študijska knjižnica v Mariboru uvede za dobo od 12. junija do 9. septembra nedeljene uradne ure. Čitalnica bo v tem času zaprta, knjige pa bomo izposojali vsako sredo od 8. do 12.30 in vsako soboto od 8. do 12. Posebne želje glede

uporabe knjižnice naj javijo intereseenti ravnateljstvu.

m. Sprejemni izpiti za I. razred na drž. klasični gimnaziji bodo 24. junija in začnejo ob 8. uri. Z 10 din kolokvijo proročno za pripustitev k sprejemnemu izpitu je vložit do 23. t. m. pri ravnateljstvu. Priložiti je krstni list in izpričevalo o dovršeni osnovni šoli. K izpitu se bodo sprejemali v letih 1926—1929 rojeni. Izpit se opravlja samo v juniju.

m. Umrla je v bolnišnici Kristina Pavletičeva, soproga policijskega agenta g. Josipa Pavletiča.

m. Za poštne prometnike v 8. pol. skupini so napredovali Ana Marjašič in Franc Bernot na pošti Maribor I in Brigida Jurac na pošti Maribor III.

m. Namesto venca za pok. Klajnšek Emilom so poklonili njegovi rojaki in prijatelji za Sokolski dom na Pobrežju 423 din.

m. Telovo je bilo v Mariboru zelo svečano. Prekrasno vreme je prazničnost še povišalo. Telovske procesije so se po-

VČERAJSNJA »REVANZA« MED GLED. IGRALCI IN NOVINARI JE KONČALA Z VEČ REZULTATI. — NEKATERI PRAVIJO 40 : 5, DRUGI 5 : 4.

TRETJI 0 : 0. FANTASTI PA CELO 100 : 1 ZA SKRBINSKA.

Včeraj popoldne se je pred tisočlako množico, ki je prihitela od blizu in daleč na igrišče Železnice, odigrala viteška tekma med mariborskimi zastopniki odrske in papirnate umetnosti. Točno ob 17. uri sta Revček Andrejček P. Rasberger in Krotičev divjati Udo Kasper pripeljala na zeleno turnirsko polje svoji ekipi. Gledalci igralci so bili ogrjeni v srednjeveške kostume, novinarji v spornice drese. Spremljali so obe ekipe gl. Jelka Igličeva z odlikovanji in v kostumu »Prodane neveste« ter dve samarjanki gđni Starčeva in Rasbergerjeva in zdravnik Standerker s svojo vedno pričujočo injekejsko »pumpo«, ki je pozneje tolikrat dala novih energij.

Na zelenem polju sta se ekipi postavili druga pred drugo, se pozdravili s trikratnim »Kritika« in s trikratnim »Cenzura« in si predali insignije, ki si jih prinesli. Novinarji so darovali igralcem več metrov dolgo gospe pero, igralci pa novinarjem pravo in živo časopisno rano. Po kratkih navodilih, ki jih je dal najvišji sodnik obmejni policijski komisar g. Krajnovič, sta se ekipi razvrstili po bojnem polju. Že pri samem zbranju je bila sreča mila gledaliskim igralcem, ki jim je naklonila od sonca obrnjeno polovico igrišča. Že v začetku je treba zapisati, da je navzoča sporna publika resno vztrepetala, ko je zagledala srednjeveške figure pred moderno novinarsko ekipo, ki so si vortile rakete, lokomotive, tanki itd. Resno se je zbala publika za gledalske umetnike, preto to novodobno tehniko in polje vse časa do konca trepetala zanje. Saj je bila že od vsega početka zmaga na dlan, kajti vsak je bil lahko prepričan, da bo srednji vek tudi tokrat klonil pred tehniko, kar se je tudi zgodilo. Ni preteklo pet minut, že je prišel v mrežo gledaliskih igralcev prva žoga. Nato so se nizali goljaki jagode na molku, kajpada v korist novinarjev. Z »mirno dušo« lahko zapisemo kot vestni kronisti, da smo na hili gledalske igralce v razmerju 40 : 5. Končni rezultat bi lahko bil še boljši, ali imeli smo tako dobrega golmana, namreč dobrega za gledalske igralce, da je iz usmiljenja do njih spustil v mrežo tistih pet golov med njimi 3 enajstke. Misli je pri tem na svojo politično zmago in pu-

Vesela žogobrcna komedija

stila tokrat tudi drugim, da bi zmagali. Zapisati tudi moramo, da je bila publika ves čas v veliki napetosti in da je vztrajala do konca. V igri ni manjkalo resnih momentov. Sodnik in Sinko debelinko sta zamenjala enkrat žogo s svojima trebuha, Jaroslav Edini je nastavlil iz same vjdnosti žogi obraz itd. Prav posebno pa se je odlikoval Literad. Žoga, ki je prišla njemu pod noge je bila izgubljena za vse igralce in »siguren gol«. Prečala so o tem številna odlikovanja. Novinarska ekipa pa je posebno ponosna na svojo »strelco z jasnega« — Kapiča, ki je v največji meri ršil z naglo igro novinarje katastrofalnega poraza.

Ne smemo pa seveda prezeriti vrlin naših viteških nasprotnikov in moramo zapisati, da so igrali vseskozi kakor je treba. Tako je eden poškoval našemu golmanu palec, da štirinajst dni ne bo mogel podpisovati aktov. Za svojo formo se imajo največ zahvaliti vsi primadoni, ki je pripeljala na prvi zmagovalcev zlato odlikovanje. Po zaslugi novinarjev je na koncu tek odlikovanj celo zmanjkalo. Odlikovali so se samarjanci, ki so bili vedno na mestu. Prav posebno na nepristajni sodnik »Božo z debelo koto«. Pri tej priliki moramo sporočiti publiku in javnosti, ki ni bila navzoča, da bo prinesel »Toti list« v prihodnji številki o tekmi docela nepristransko in obširno poročilo. Odlični sodnik pa je bil vsekakor najvišji sodnik Krajnovič, ki je sodil v splošno zadovoljnost publike. Pravi rezultat tekme pa je sploh ta, da je tekma privabila nogometšem novo publiko in da je odkrila nekaj resnih talentov, kakor golmana Hamila — Skrbinska in druge igralce, za katere bi bilo dobro, da opustijo svoje uradne poklice ter se docela posvetijo žogobrcu, s čimer bi neverjetno mnogo koristili slovenskemu sportu, morda celo sami »Ljubljani«, za katero se vsako leto tresemo, da ne bo zdrljila iz lige.

Napoved je pa le treba z resnico na dan, kljub temu, da so gledalski igralci darovali v spomin novinarjem »živo rano«. ZMAGALA JE »KRITIKA« NAD »CENZURO«. Brez pridržaja je treba reči, da je novinarjem lak rezultat od srca vseli Spoštolari ga bodo in njegov smisel goji še dalje — na zelenem polju!

Kultura

Koncert „Drave“

Narodno železničarsko glasbeno društvo „Drava“ v Mariboru je proslavilo dne 3. junija svojo 20-letnico s koncertno prireditvijo. Dvorana je bila razprodana. Dokaz, da sledi vsa javnost z zanimanjem in simpatijo delu in razvoju „Drave“. Predsednik društva g. Vokac je v uvodnem govoru orisal zgodovino in namen društva, ki kot kulturna organizacija ne služi le železničarjem ampak vsemu narodu.

Pevski odsek, matica, iz katere je vzrasla tekoma let vsa ustanova, je nastopil prvi pod preizkušnjo vodstvom g. Albina Horvata. Zbor ima lep pevski material, ki se je do današnje stopnje pevske kulture povzpél z vztrajnim in požrtvovalnim delom dirigentov in pevcev. Posebna, že tradicionalna odlika tega zbora je jasna izgovorjava. Izvedel je 6 skladb Adamića, Fajsterja, Marolta, Preglja in Mirka. Najzanimivejša je bila obdelava narodne pesni iz Hrv. Zagorja in Bele Krajine „Tožba in sodba“ za moški zbor in klavir, novejša delo Vasilija Mirka, ki je tudi pri občinstvu doživelo največji uspeh. Spremljal je g. H. Družovič ml.

Glasbeno šolo „Drave“ sta predstavljala njen gojenec Ciril Veronek in šolski godalni orkester pod vodstvom g. H. Družoviča ml. G. Veronek je igral 2. in 3. stavek 23. koncerta za violino Viotija, zvestega spremljevalca adeptov violinske umetnosti od generacije do generacije. Ta nastop je ponovno potrdil nam sedaj že dobro znane pedagoške sposobnosti g. H. Družoviča ml., obenem pa tudi to, da čaka mladega učenca lepa bodočnost, če bo na-

daljeval svoje delo z došedanjim resnostjo in vztrajnostjo. Spremljal je sam učitelj g. Družovič. Šolski orkester s klavirjem na štiri roke je izvedel Cherubinija ouvert. „Lodoiska“. Kdor ve, kaj je šolski orkester in je slišal to izvedbo, je moral biti vesel tega nastopa. Vidi se na dveh resno delo. Najrazveseljevala odlika tega za enkrat še skromnega šolskega orkestra je ritmična preciznost, točka, ki navadno povzroča učitelju-dirigentu mnogo skrbi.

Pod vodstvom g. L. Zekarja je nastopil tamburaški zbor a pod vodstvom g. R. Pivke godba na pihala. Oba odseka sta bila za svoj trud zasluženo nagrajena z gromkim pritjevanjem občinstva.

V odmoru po prvi točki sporeda smo bili pričé slavnostnega dela večera. Zastopniki različnih korporacij so čestitali društvu, pevcem, dirigentu in predsedniku-ustanovitelju. G. V. Mirk pa je kot predsednik Ipavčeve pevske župe izročil 18 članom društva odlikovanja Jugoslovanske pevske zveze. Njegovim toplim besedam se pridružujemo tudi mi in čestitamo „Dravi“ z željo, da nadaljuje svoje delo vztrajno in uspešno kakor do sedaj. L. N.

k Rjnostnemu dnevu bratov Radičev. Seljačka sloga v Zagrebu je izdala za rojstni dan ustanoviteljev hrvatskega kmečkega gibanja, ki ga bo vsa Hrvatska slovesno proslavila 11. t. m., posebno brošuro »Što su nama Hrvatima, a što svim seljacima braća Radičevi«.

Sport

Ligaši HSS črtani iz nacionalne lige

Upravni odbor JNS-a je na svoji zadnji seji črtal iz nacionalne lige ligaske klube, ki pripadajo Hrvatski sportni slogi: Gradjanskega, Haska in Hajduka, in sicer na podlagi njihovih izjav, da ne marajo tekmovali v ligi.

Na isti seji je bilo sklenjeno, da bo naša nogometna reprezentanca v Amsterdamu proti nogometni elitni Holandske

Varaždinska Sloboda v Mariboru

SK železničar je zaključil za nedeljo nogometno tekmo z moštvom varaždinskega SK Slobode. Tekma bo popoldne na stadionu. Gosti zavzemajo vidno mesto v Varaždinski župi ZNP-a ter je radi tega pričakovati zanimive nogometne tekme. V predgri bodo nastopili juniori.

ZANIMIVA NOGOMETNA TEKMA V CELJU

V nedeljo, 11. junija, bo na Glaziji zanimiva nogometna tekma med domačim

nastopila v glavnem v isti postavi kakor proti Angliji in Italiji.

Na pot bodo šli igralci Lovrić, Mikušić, Požega, Andjelković, Dubac, Manola, Lechner, Dragičević, Knežević, Glisović, Živković, Petrović, F. Matošić, Zecević in Perlić. Potni spremljevalec bo predsednik JNS-a dr. Andrejevič.

in mariborskim moštvom, ki bosta sestavljeni iz članov Okrožnih odborov in nogometnih sodnikov. Začetek ob 17.30. Za tekmo vlada v Celju veliko zanimanje.

SREDNJEEVROPSKI POKAL

Na konferenci komiteja SE čupa v Budimpešti so razpravljali predvsem o finančnih straneh tega tekmovanja. Razen tega je bil določen spored za prvo kolo tega tekmovanja, ki bo 18. in 25. junija. Na sporedu so sledeče tekme: Sparta-BSK, Venus-Bologna, Ambrosiana-Ujpest, Ferencváros-Slavija. Prve tekme bodo na igrišču prvo imenovanih klubov. BSK bo torej prvo

tekmo odigral v Pragi, povratno pa doma. Zasedanje komiteja se nadaljuje.

Italija — Madžarska 3:1 (1:0)

Italijanska nogometna reprezentanca je v Budimpešti porazila Madžare s 3:1. Italijani so bili v veliki premoči. Strelci so bili Piola in Colaussi (2) za Italijo ter Kisely za Madžarsko.

REPPEZ, ZAGREBA—HASK 3:1 (2:1)

Kompletni Gradjanski je nastopil večeraj pod imenom podvezine reprezentance proti HASK-u; po nadmočni igri je zmagala reprezentanca s 3:1.

BOLGARSKO-JUGOSLOVANSKI CUP BRATSTVA.

Zastopniki beogradskega in sofijskega sporta so na sestanku v Beogradu v prisotnosti zastopnikov Niša in Skoplja ustanovili novo bolgarsko-jugoslovansko nogometno konkurencio, ki bo nosila naziv „Bolgarsko-jugoslovanski cup bratstva“. Sodelovala bodo mesta Beograd, Niš, Skopje, Sofia, Plovdiv in Varna.

NOVA OLIMPIJSKA DISCIPLINA

Mednarodni olimpijski odbor je večeraj v Londonu sklenil, da se uvede med olimpijske discipline boja na 19 km, kakor je to predlagal italijanski zastopnik. Danes bo padla odločitev glede mesta, kateremu bo poverjena organizacija olimpiade 1944.

MEDNARODNI NASTOPI ROKOBORCEV

Zagrebski rokoborci bodo imeli še ta mesec tri mednarodna tekmovanja, eno doma, dve v tujini. 12. VI. bo v Zagrebu mednarodni dvoboj z Bratislavo, 23. in 24. pa bodo nastopili v Münchenu in Augsburgu proti mestnim reprezentancama.

NAVODILA MOTOCIKLISTOM IN AVTOMOBILISTOM ZA OLIMPIJSKO VOZNIJO NA PREKMURSKI TEDE.

Mariborska podružnica Jugoslovanskega turing kluba bo priredila na olimpijski dan 18. junija vožnjo motociklistov in avtomobilistov v Mursko Soboto na progi

Maribor—Sv. Lenart—Sv. Trojica—Sv. Benedikt—Lomanoše—Gornja Radgona—Slatina Radenci—Tišina (brod)—Murska Sobota s postanki pri Sv. Benediktu v Gornji Radgoni in tik pred Mursko Soboto v svrhu ureditve skupine za prihod v Mursko Soboto. Zbirališče bo na Trgu svobode ob 6.30, odhod točno ob 7., prihod v Mursko Soboto pa okrog 9.30. Ob 11. bo propaganda vožnja skozí M. Soboto. Povratek v skupini bo ob 20., lahko pa tudi v poljubnem času, izpremenila se bo event. tudi ruta vožnje. Vodji motociklistov bosta gg. A. Antončič in I. Lah, vodji avtomobilistov pa M. Jaro in dr. D. Cijan. Avtomobilisti imajo v celoti isti spored kakor motociklisti. Prijave sprejemajo najkasneje do 15. junija posamezni motociklistični klubi, vodji skupine avtomobilistov in podružnica JTK na Trgu svobode — grad.

»Poverjeništvu SOLNP-a (službeno). Delegiranje za 11. VI. železničar—Sloboda g. Jančič, predlema g. Murko, Mura—Pluj g. Hojer, Gradjanski—? g. Mayercsak. Drevi tečaja ne bo.

»Kolesarska zveza kraljevine Jugoslavije (službeno). 11. junija bo dirka za državno prvenstvo juniorjev (kat. B) na progi Stenjevec — Podused — Zaprešić — Harnica — Dobova — Brežice in nazaj, dolžina proge 60 km. Start ob 7. pri gostilni Đukanović v Stenjevecu, kjer bo tudi cilj. Startina dln 10—. Prijave sprejema zvezni tajnik O. Ferrari, Zagreb, Vukotičeva 3 do 10 VI. ter na samem startu proti dvojni pristojbini. Natančnejša pojasnila dajejo podzveze in tehnični referenti.

»Na olimpijski dan bo v Celju atletski meeting za pokal celjskega veletrgovca A. Misleja. Tekmovalo se bo v petoboj. Pravico sodelovanja bodo imeli vsi verificirani mladinci in seniorji, člani klubov JAS-a.

»Tony Galento je izzval Joe Louisa na dvoboj za naslov absolutnega svetovnega boksaarskega prvaka. Srečanje bo 29. junija v Yankee stadionu v New Yorku.

»Nemci Italijani ne sodelujejo na letošnjem mednarodnem teniškem prvenstvu Francije.

Sokolstvo

Jubilejna sokolska proslava v Studencih

Na Telovo so bili Studenci v znaku sokolske proslave, s katero je studenško Sokolsko društvo proslavilo 20-letnico svojega obstoja in neumornega narodnostnega dela. Telovadišče za Sokolskim domom je bilo vse v številnih trobojnicah. Popoldne so bile general. vaje članstva, moškega in ženskega naraščaja ter dece. Popoldne, po povorki, pa je otvoril proslavo starosta brat Ciril Hočev r. Pozdravil je navzočno Sokolsko župo in številna sokolska društva kakor iz Maribora in okolice (iz Pobrežja, Ruš, Limbava, Frama itd.). Poudaril je prijateljsko sodelovanje studenškega Sokolskega društva z drugimi studenškimi društvi, pozdravil one, ki so stali pred dvajsetimi leti pri zibelki društva in se ob tej priliki spomnil onih, ki so delovali pri društvu in ki jih danes ni več med živimi. Dvajsetletni jubilej pomeni za društvo dvajset let požrtvovalnega dela. Za njim je spregovoril predsednik meddruštvenega odbora mariborske Sokolske župe br. Lojze

Struna, ki je v imenu uprave mariborske župe čestital Sokolskemu društvu v Studencih k njegovemu vztrajnemu delu v narodnostno tako mlačnem kraju, kakor so Studenci. Omenil je, kako je bil na tem prostoru nekdanj preganjan vsak, ki si je upal spregovoriti slovensko besedo ter čestital vsem onim, ki so tako globoko preorali ledino v Studencih. Najtoplejša beseda pa je povedal sokolski decí.

Nato je nastopila pred številnim občinstvom deca in predvajala proste vaje, za njo je nastopil moški naraščaj s prostimi vajami, igre moške in ženske dece, ženski naraščaj s prostimi vajami, člani s prostimi vajami, orodna telovadba, članice in raznoterosti. Vsi telovadci so izvajali vaje z veliko strumnostjo. Po oficijelnem delu, ki je pritegnil občinstvo, se je razvila na telovadišču prísredna veselica. Proslavo je poziviljala železničarska zgradba »Drava«.

E. S. BRUCE:

38

Puščavnikova skeivnost

»To je moja metoda. Če vam ni všeč, se lahko ponudite komu drugemu, ki vas bo znal bolj porabiti kakor jaz.« je odvrnil Beeke. »No, ali ne bo nihče odprl? Kaj vruga vendar mislijo! Prav nič preveč časa nimam...«

Uthihnil je, ker je prav tedaj kapitan Piper že odklepal.

»Kar zdelo se mi je, da ste vi,« je rekel. »Le pojdite dalje! Gospodar vas bo sprejel in že čaka. Tole gospod bo pa počakal zunaj, kajne?...«

»Ne, tale gospod pa ne bo počakal,« je vzklilnik Eustace, »gospoda Beekea spremljamo povsod, kamor gre.«

Piper se je obotavljal.

»Ne vem...«

»Prepričan sem, da se bo gospod Carington njegovega obiska razveselil,« je dejal Beeke. »Vraga, kaj pa je to. Predor pod Rokavskim prelomom?«

»Samo za trenutek boste v temi, gospod. Dokler ne odprem drugih vrat,« je odvrnil stari mornar. »Moj gospodar je zelo strog. Če bi pustil obojna vrata le za trenutek odprta, bi me naglajl.«

»No, prav,« je zagodel Beeke.

Vzel je iz žepa električno žepno svetilko in z njo posvetil. Predor je bil kratek in podoben visoki kleti. Ko je Piper zaklenil zunanja vrata, je odprl notranja. Beeke in Eustace sta stopila za njim in se znašla na vrhu. Pred njima se je dvigalo visoko poslopje. Dolga terasa se je širila na dveh straneh in veter je sepelel v drevju. Pot je bila zelo slabo negovana. Tudi poslopje je bilo videti zelo zapuščeno. Mnogo kamenitih okraskov je že odpadlo in marsikje so oknice sumljivo visele. Zidovi so osiveli. Za graščino je stal cvetličnjak, ki je imel dosti oken razbitih.

»Prvi pogled ni prav prikupen,« je zagodmjal Eustace.

»Res je,« je potrdil Beeke. »Človeku se zdi, da je ostalo poletje onstran zidu. Kdo pa skrbi za vrt, Piper?« je vprašal.

»Jaz delam v hiši,« je odvrnil stari, pa je zanj to preveč dela. Poleti vrtnari, pa je zanj to preveč dela. Politi vrtnari, pozimi pa se ukvarja z mizarstvom.«

»No, upam, da je boljši mizar kakor vrtnar,« je pripomnil Beeke. »Sicer pa me to nič ne briga.«

»Ali pojdete z mano?« je vprašal stari mornar. »Ne, ne vem, ali bo gospodar zadovoljen s tem, da prideta oba: Še nekaj,« je nato dejal. »Ali ste odkrili, kdo je bil človek, ki je zgorel v letalu? Nesrečno naključje je bilo, kaj?«

Ni bil videti preveč radoveden. Očitno čez dan ni bil na vasi in ni vedel, kaj vse se je medtem že zgodilo.

»Ne, ni bilo naključje ali nesreča, Piper,« je odvrnil Beeke in vzel pipo iz ust. »Tele rože so pa res lepe! Ne, ni bilo naključje, Piper.«

»Ne?«

»Umor!«

»Strela božja! Oprostite mi, gospod. Tega nisem pričakoval. Umor?«

Eustace se je izpraševal, ali Beeke ni znorel, ker je vendar prej sam želel, da bi zadeva ostala tajna, zdaj pa bo vse razkril Piperju.

»Odkrili smo tudi, kdo je nesrečna žrtev,« je nadaljeval Beeke in se naglajl nad rožni grm. »Domačin je, Piper. Spoznali smo ga po njegovih zobeh. Page, — saj ga poznate?«

Še zmerom je vdihaval vonj rož, a pri tem ni izpustil kapitana Piperja iz oči. Stari mornar je obstal kakor kip in je bil bled kakor zid.

»Saj ste ga poznali, kajne? Je vprašal Beeke in se dvignil. »Kaj vam pa je?« »Page, gospod,« je zajeljal Piper.

»Pa vendar ne Page z Datchett-Towers?«

»Da.«

»On, umorjen? Le zakaj?«

Poskušal je prikriti svojo zmedenost. »Tom Page umorjen? Saj je nemogoče, gospod! Najbrž je po nesreči zažgal letalo in potem...«

»Že prej je bil mrtev... Dobil je kroglo v srce in mrtlec ga je potem odnesel v letalo, ki ga je zažgal.«

»Kroglo?«

»Da, našli smo jo.«

»To so morali biti divji lovci!« je jezno vzklilnik Piper. »Kakšna strašna novica! Tom je večkrat pravil, da se boji divjih lovcev, ki mu strežejo po življenju.«

»Ne govorite neumnosti, Piper,« je hladno odvrnil Beeke. »Divji lovci nimajo pistol iz sedemnajstega stoletja!«

Te besede so zadele Piperja kakor udarec s pestjo. Opotekel se je in toliko, da ni padel. V njegovih očeh se je pokazala groza. Beeke je postajal čedalje bolj zadovoljen.

»Kaj vam je, kapitan?« je vprašal. »Saj ste čisto zmedeni! Ali morda ne veste...«

»Ne, gospod,« je izdaval Piper iz sebe.

»Ničesar ne vem, prav ničesar...«

»Verjamem vam,« je rekel Beeke.

(Dalje sledi.)

Zanimivosti

Tragedija življenj v jeklenem grobu

Pretrsljivi prizori v potopljeni podmornici — Obupni napor za rešitev iz morskega dna — Ogorčenje v angleški javnosti — Po vojni je požrlo morje devet angleških podmornic s 403 mornarji . . .

Kapitan Johnson, eden izmed preživelih ponesrečencev podmornice »Thetis« je podal ravnatelju trdke Camel-Liard svoje vtise o katastrofi in dejal: — Bil sem v sredini podmornice, ko je bilo dano povelje za potapljanje. Potapljali smo se normalno. Toda že po nekaj minutah so pritiski mornarji iz spodnjih delov podmornice v sredino in izjavili, da vdira v notranjost voda. Priskočili so drugi mornarji in skušali zamašiti lansirne cevi, skozi katero je prodirla voda z veliko hitrostjo. Edina možnost je še bila, da se hermetično zapro vrata drugega prostora. To pa je bilo usodno, ker je teža vode potegnila podmornico navzdol in so tako naglo, da smo vsi popadali v sprednji del.

Nenkrat nas je vrgel silen udarec po tleh. Razumeli smo, kaj to pomeni! Ni smo se pa zavedali, da je stanje brezupno. Posedeli smo v krogu, stisnjeni kakor smo bili, na posvetovanje. Sklenili smo, da naj zapuščata podmornico po en mornar na po en civilist, opremljen z Davisovimi aparati. Zaradi poševne lege celice, skozi katero se je bilo mogoče rešiti, se je ta z vodo zelo počasi napolnjevala. Bolj počasi kakor smo pričakovali. Končno je bila celica polna.

Kapitan Oram in neki inženir sta prva izplačala. Kapitan Oram se je zaradi močne telesne konstrukcije rešil, njegovega spremljevalca pa je stisnilo in so ga potegnili mrtvega na površje.

Celica se je napolnjevala z vodo v drugič. Minevale so dragocene minute, kon-

no je bilo mogoče, da sta stopila v celico druga dva člana posadke, kakor je bil odločil red. Skozi linico smo videli, kako sta pred našimi očmi utonila. Potegnili smo ju mrtva v podmornico.

Nastopil je tretji par. Ponovilo se je isto. Eden je bil takoj mrtov, drugega pa smo na pol mrtvega potegnili v podmornico in je tudi ta izdihnil pred našimi očmi.

Vtis na vse nas je bil porazen, ko smo videli pred seboj ginevati ljudi kakor podgane. Zrak je postal neznošen. Nihiče ni več govoril. V tem je prišla vrsta name. S tovarišem sva čakala minute in minute, ki so se nama zdele ure, preden se je celica zopet napolnila. Imela sva vtis, da stopava v smrtno celico. Voda, ki naju je objela, se nama je zdela kakor neznošen oklep. S strašno muko sva končno izplačala iz podmornice . . .

Trideset sekund, kolikor sva baje potrebovala do površja, se nama je zdelo kakor brezkončno dolga noč. Končno so naju onesveščena potegnili na rušilec »Brazon«. Dočim sem jaz prišel kmalu k zavesti, pa viši moj tovariš še vedno med življenjem in smrtjo . . .

Podmornica »Thetis« je pripadala, kakor trdijo zdaj v angleških javnih krogih, še vedno družbi, ki jo je zgradila, in ne vojni mornarici. Admiralteta te podmornice še ni bila prevzela v svoje ladjeve, zato na usodni vožnji ni imela predpisane spremstva.

Angleška javnost se posebno vznemirja zaradi tega, da se je med prvimi rešili kapitan Orama. Kapitan Orama sicer molči, tajna policija ga je izločila od stika z ostalim svetom. Ljudem ne gre v glavo, da so to pot preizkušeni Davisovi aparati po vrsti odpovedali in da so reševalna dela, ko je bil rep podmornice nad vodo, absolutno neuspela.

Angleška mornarica beleži že vrsto katastrof v globini morja.

L. 1921. se je potopila podmornica K 5, pri tem je izgubilo življenje 57 članov mornarjev.

L. 1922. je podmornica H 42 potegnila pri Gibraltarju 26 moških posadke na morskno dno.

L. 1924. je v luki Portlanda utonila podmornica L 24 s 43 mornarji.

L. 1925. je katastrofa podmornice M 1 ugrabila 68 življenj.

L. 1926. se je pogreznila podm. II 29, v njej je bilo k sreči le 6 ljudi.

L. 1929. je na obali Pembrokehira trčila podmornica H 47 ob skalovje in potegnila na morskno dno 24 ljudi.

L. 1931. se je v kitajskih vodah potopila podmornica »Poseldon«. Utonilo je 20 mornarjev, 29 se jih je srečno rešilo z Davisovimi aparati, ki so jih to pot prvi preizkusili.

L. 1932. je utonila podmornica M 2, reševanje je bilo brezuspešno, utonilo je 60 mornarjev.

In letos? Podmornica »Thetis« je potegnila v jeklenem grobu na morskno dno 99 moških posadke . . .

Beseda o knjigi

Največja knjiga sveta je anatomični atlas, ki so ga še nedavno branili v državni obrtni šoli na Dunaju. Knjiga je visoka 1,90 m, široka 90 cm. Tiskali so jo od 1823 do 1830.

Najmanjša knjiga na zemlji meri 10,6 mm. Tiskali so jo 1897 v Padovi, ima 208 strani, med drugim še neobjavljeno pismo Galileja iz leta 1615.

Najstarejša knjiga med vsemi družicami je »Prise Papyrus« v pariški narodni knjižnici. Našli so jo pri Tebah v Egiptu in je stara nad 5000 let.

Najbolj obsežna knjiga sveta je kitajski besednjak »Tu-shi-sheng«, ki ima 5030 zvezkov vsak po 170 strani. Tiskali so jo na cesarjevo povelje v začetku 17. stoletja.

Najbolj razširjena knjiga na svetu je sveto pismo, ki je v blizu 500 milijonih izvodov šlo med narode in bilo prevedeno v 630 jezikov in narečij.

Najtežja knjiga je »Zgodovina Itake«, ki jo je na začetku našega stoletja izdal neki habsburški nadvojvoda pod naslovom »Parga«, tehta 48 kg.

Najdražja knjiga sveta je Gutenbergovo sveto pismo, ki obsega 42 vrst. Zanj je dr. Vollenbr pred nekaj leti plačal 1.300.000 mark.

Največje naklado med knjigami ima kitajski almanah, ki izhaja letno v 6 milijonih izvodih.

Najstarejši roman na svetu je neko pientalsko delo iz leta 1004 pr. Kr. Knjižničar nekega muzeja v Londonu ga prevaja, roman, ki bo imel 12 debelih zvezkov.

Najstarejši knjižničar naj bi bil nek Timus, ki je okrog leta 1800 pri Weissenfelsu (Snales) umoril in oropal 10 ljudi samo zato, da bi z ugrabljenim denarjem kupil knjige.

Glasbene note je prvič tiskal Konrad Fyner leta 1473 v Esslingenu ob Nekarju. Prvo partituro na pisalnem stroju za note so tiskali leta 1931.

Največjo knjižnico na svetu ima Britski muzej v Londonu. Ima nad 4 milijone knjig. Sledi vatikanska knjižnica, ki je obenem najstarejša na svetu. Weimarska knjižnica, ki jo je več desetletij upravljal Goethe obsega nekaj nad 400.000 knjig.

Najvišjo stavbo za knjižnico ima do sedaj mesto Rochester v državi New York. Zgradila jo je ondolna univerza.

— S čim se ta trenutek bavite, so nekoč vprašali slavnega francoskega romanopisca Dumasa.

— Ta trenutek? je odgovoril Dumas. Pa, ali ne vidite, da mi prav ta čas raste brada . . .

Strašna smrt v plamenih kinematografa

V kraju Zacatepec v zvezni mehiški državi Moreles je izbruhnil med kinematografsko predstavo silovit požar. Ogenj se je s silno naglico razširil na bližnje največje skladišče tovarne Mehike.

V kinematografu so pravkar predvajali sceno o požarni katastrofi. Ko je nekdo vzkliknil, da v dvorani gori, so se ljudje sprva smejali. Toda ogenj je kmalu razsvetlil prostor in prisotne je zgrabila nepopisna panika. Ljudje so drli k izhodom in jih tako zagneti, da ni nihče mogel ven. V strašni ognjeni peči je na-

šlo smrt mnogo obiskovalcev, doslej so potegnili iz razvalin 60 mrtvih in 150 težko opečenih.

Poslopje kina je v nekaj minutah zgorelo do tal. Preden so prihiteli gasilci, so se vnele skladne tovarne in pogorelo je 30 poslopij obsežnega industrijskega podjetja. Ljudje so v silnem strahu bežali iz mesta v gozd. Zanimivo je, da ni hotela tovarniška požarna bramba stopiti v akcijo, češ, da ni dobila nobenega povelja . . . za gašenje in da sploh nima potrebnih brizgal . . .

Čudno letalo, ker ne leže jajc . . .

V bližini indijske vasi se je moralo na večer spustiti noko letalo. Pri letalu je pustila posadka enega stražnika, ostali so odšli v vas. To so jih Indijanci svedno sprejeli in obilno pogostili. Zjutraj se je stražar prestrašil, ko je opazil, da se cele skupine Indijancev bližajo letalu. Vsi so bili oboroženi. Ko so prišli blizu, so začeli okrog letala plesati. Neki čarovnik se je vzpel na rep in jel govoriti čudne reči.

RADA BI SE V LETALU SONČILA

Osemnajstletna letalka Bernardina King se je dvignila z letalom v zrak. Ko je bila že precej od tal, se je jela slati, da bi se med poletom v zraku sončila. Medtem je zatajil motor, pilotka je naglo poiskala prostor, kjer bi se lahko spustila. Z eno roko je držala krmilo, z drugo se je hotela obliči, kar ji pa ni uspelo. Pri pristajanju si je zlomila prst. Ameriški reporterji so poročali o nagi letalki, ki je morala prisilno pristati, ljudi pa niso posebno navdušili, ker Evina hči, ki se je hotela tako ločeno sončiti, ni bila posebno privlačna za oči . . .

× Ali imajo Angležinje suhe noge? O tem so se prepirali v angleškem parlamentu, ko je nekoliko poslancev vprašalo trgovskega ministra, čemu upražajo Angležinje toliko dolgih življenj kril iz tujine. Poslanec Thorne je celo dejal, da žele Angležinje z nepo-

trebnim uvozom skrivati svoje mršave noge. Trgovinski minister Stanley je odgovoril, da nog angleških dam sicer ne pozna tako dobro kakor Thorne, vendar trdi, da bi jih domača krila prav tako lahko zakrila kakor uvožena. Ta izjava je sprožila vihar protestov. Predsedništvo ženske lige za zdravje in lepoto je izjavilo, da Angležinje nimajo kaj skrivati, ne obraz, ne noge, ne svojo postavo.

× Blkობორბე na španskem je znova uvedel general Franco. Na prvih »predstavah« so bili navzoči tudi predstavniki vlade in oblasti . . .

Pesniku Maksu Haibeju je predla zelo trda. Njegove drame so žele kaj malo priznanja. Dober prijatelj mu je svetloval: — Nikar ne kloni, Maks. Ti moraš verjeti v svojo Muzo, Vera prevrača gore. — Da, da, je zmalaj z glavo Haibe. Prevrača še lahko gore, toda ne prejme to ničesar.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 per; najmanjša cistobina za te oglase je din 6.—. Družbe, oreditve donosovanja in tiskalnice oglasov din 1.— po besedi. Najmanjši razstava za te oglase je din 10.—. Družbe tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasni davek se enkratno obdobje razstava din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oglasov za je vnositi v oglasni sklop s naročilom ali na poštini polozilni na čekovni račun št. 11.409. Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se mora obrniti vsakemu na 3 din.

Razno

SLADKORNO BOLNI!

Dobavitelj splošne bolnice pekarna Rakuša, Koroska c. 24, priporoča zdravniško priporočeno in v kemičnem inštitutu in ljubljani analizirani kruhi in moko za diabetičarje. 4181—1

POSKUSITE TUDI VI

v vitaminih in okusu nedosegljiv sladki kmečki kruh pekarna Rakuša, Koroska c. 24. 4180—1

NAJBOLEŠI JERUZALEMEC

pohorčan in druga odlična domača vina. Čez ulico znatno nižanje cene kakor vedno pri Semel. Kneza Kocija ulica (Tattenbachova). 5183—1

Vsaki petek in soboto sveže MORSKE RIBE

na razne načine pripravljene. Izborna dalmatinska viško vino. »Otok Visa«. Sodna ul. 16. 5238—1

Odlične, suhe

BUKOVE CEPANICE

dostavim na dom. Cena klaftra din 350.—. Naročiti v gostini Steinberger (Voller). Ko šaki. 5242—1

Prodaj

ROČNI PLATO VOZ

posilnost 300 kg. novi, ter nekaj trdesa polštva se odda. Koroska 85. 5234—4

»SLAGWERK«

din 300 harmoniko. Štirivrstno triglasno, proda. Seme, fri zer, Rače. 5235—4

RABLJENO KOLO

prodaj. Mohor, Gospolna 9. 5236—4

Sobo odda

Lepa OPREMLJENA SOBA se odda pri parku. Vrazova 2-1. desno. 5233—7

Službo dobi

Dva mlaša PLESKARSKA POMOČNIKA sprejemni takoj. Lük Štefan, slikar in pleskar. Murska Soba, Grajska 7. 5237—9

MARLJIVO. CISTO DEKLE

ki samostojno in dobro kuha, lepo pospravlja sobe in lika, se išče k trem osebam. Malistrova 11. Tezno. 5241—9

Čitajte, »Večernik«

»Večernik«

Zgubljeno

Iz Pohorja do Jelovškove ul. sem izgubil ZELEZNIKO LEGITIMACIJO na ime Batagolj. Najdite! naj jo odda v trgovini Kobal. Pohorje, proti nagradi. 5240—11

Gasilci!

Oglejte si najboljše motorne brizgalke na ljubljanskem velesejmu paviljon »G«

Livarna Ogrin, Ljubljana

Jernejeva ul. 47

Najboljše kosovno apno

Apnenice Ant. Biralja, Kresnice

pisarna: Ant. Biralja, Ljubljana,

Dalmatinova ulica 10